

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE . 16.— K | FÉL ÉVRE 8.— K
NEGVED ÉVRE 4.— K

FŐSZERKESZTŐ:
DR. BANYAY BISCHITZ BÉLA
ÖGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
TELEFON 108—00.
Hirdetések min. számítással díjszabás szerint.

A kereskedelmi minisztérium költségvetése.

Az 1917—18-iki költségvetésben a kereskedelmi minisztérium összes kiadásai 805,167.148 K-val szerepelnek, ami 74,928.262 K-val több, mint az 1914—15. évi költségvetésben megállapított összeg. A bevételek főösszege 928,966.480 K, itt az emelkedés 124,196.940 K. A többlételes körök összegekben a kiadásoknál a postára 10 millió, a postatakarékpénztárra 4.8 millió, a magyar kir. államvasutakra 56.12 millió. A bevételeknél a postára 42.97 millió, a magyar kir. államvasutaknál 75 millió K. Az 1914—15-iki tételekhez képest a rendes kiadások 527 millióról 602 millióra emelkedtek, az átmenetiek 2483 millióról 24.05 millióra csökkentek, a beruházások 418.000 K-val 178.65 millióra, a rendes bevételek 626.44 millióról 750.22 millióra, a rendkívüli bevételek 178.32 millióról 178.73 millióra, az összes bevételek 124.19 millióval emelkedtek. Eszerint az 1917—18. évi előirányzat mérlege az 1914—15. évihez képest 49.26 millióval javult. Az ipart közvetlenül érintő főbb tételeket és a változások indokolását a következőkben ismertetjük.

Iparfejlesztés.

Az 1914—15-iki költségvetési évre engedélyezett 8 millió K változatlanul maradt. A részletes kimutatás szerint 1916 október 30-án 4,930.143 K volt lekötve iparfejlesztési célokra és így új engedélyezésekre csak 3.07 millió állott rendelkezésre. Ezen összeg terhére a miniszter elsősorban az oláh betörés folytán károsult erdélyi kisiparosokat akarja segíteni, de arra nézve még nem foglalt állást, hogy ez a segély milyen irányu és milyen mérvű lesz. A jelzett hiteltől másodszorban az ipari kísérleti és anyagvizsgáló intézet költségeit, továbbá a vizsgálatok ipari felhasználását célzó akció kiadásait, a budapesti kereskedelmi kikötőhöz szükséges terület kisajátítási költségeit és a technikai muzeum kiadásait fedezi.

Az 1916. évi október 31-iki állapot szerint az 1916—17. évtől az 1927—28. évig terjedő 12 évre 26,700.000 K volt lekötve. Erre kétféle fedezet van: az évenként engedélyezendő iparfejlesztési hitelek és az iparalap. A hitelek, az 1914—15-iki előirányzat alapján számítva, 12 évre 96 millió K-át képviselnek. A lekötött és az 1916—17. évi hitel terhére már kiutalt összegek levonása után még 68.5 millió K kötö-

tett le. Az iparalap vagyona 1915. végén 26.36 millió K volt, ebből 4.89 millió kiadott kölcsönökben.

Az 1916. évi január 1-től 1916. évi október végéig iparfejlesztési célokra 541.045 K engedélyeztetett, ebből 360.000 K gyáripari célokra. Ezt az összeget több évi részletben egy kenderfonógyár kapta. Állami kedvezményeket véglegesen kaptak egy szőnyeggyár és két vegyészeti gyár, amelyekbe 2.60 millió K álló tőke fektetendő be és 375 munkás állítandó be, előzetesen pedig egy csokoládé és egy vegyészeti gyár, melyek 11 millió K-t tartoznak befektetni és 600 munkást alkalmazni. A régebben engedélyezett segélyek utolsó évi részletét hét gyár kapta meg. Ez alkalommal megállapított, hogy ezen gyárak további fenmaradása biztosítva van és ezek a gyárak több tőkét fektettek be és több munkást alkalmaznak, mint amennyire kötelezve voltak. Az állami kedvezmények a múlt évben 28 gyárnál jártak le.

Az iparfejlesztési célokra lekötött összegeket felütitető részletes kimutatás főbb adatai a következők:

Év	Végleg engedélyezett lekötések abból gyáriparra	Kilátásba helyezett gyáripari lekötések	ezzer koronákban
1916—17.	5.010	4.435	—
1917—18.	4.512	3.915	417
1918—19.	3.842	3.353	438
1919—20.	3.019	2.735	278
1920—21.	2.368	2.150	241
1921—22.	2.030	1.893	241
1922—23.	1.506	1.406	93
1923—24.	797	697	87
1924—25.	668	568	87
1925—26.	574	480	87
1926—27.	148	100	87
1927—28.	100	100	65
Összesen	24.579	21.837	2.128

Az 1917—18. évre végleg lekötött 4,512.943 K-ból a kisiparnak jut szövetkezetek pénzségélye alakjában, adományozott gépekben, tanoncok képzésére, tanfolyamokra, közműhelytelepekre, iparművészeti célokra 430.480 K, a háziiparnak 133.600 K, ösztöndíjakra 14.800 K és egyéb ipari célokra 18.600 K.

Munkásügyek.

Az ipari munkások érdekeiről a kereskedelmi miniszter költségvetése több irányban gondoskodik. A munkaközvetítés hatósági ellátásáról szóló 1916: XVI. t. cikk értelmében a városok tartoznak a munkaközvetítést ellátni, de az e célból létesítendő városi intézetek szervezése, felügyelete, valamint a munkakereslet és kínálat központi kiegyenlítése céljából a m. kir.

Állami munkaközvetítő hivatalt szervezték, amely el-
látja a budapesti hatósági munkaközvetítés teendőit is.
Az 1907: XXVIII. t. c. értelmében Budapesten 2,000 000
K költséggel létesítendő munkáskórház céljaira több
év óta évi 300.000 korona van előirányozva, de az
építést még nem lehetett megkezdni, mert a főváros
által eredetileg átengedett telek nem volt elegendő.
Most megvan a megfelelő telek és a miniszter a hadi-
állapot megszűntével megkezdte a kórház építését. Az
ipari felügyeletre és kazánvizsgálatra 751.400 K irá-
nyoztatik elő; az emelkedés 44.200 K, amiből 21.300
K a személyzet előmeneteli viszonyainak némi javítá-
sára volt szükséges. A munkásbiztosítás körüli állami
kiadásokra 2,145.600 K van előirányozva, 19.600 K-val
több, mint 1914—15-re.

Iparunk térfoglalása külföldön.

A külkereskedelem fejlesztésére a kereskedelmi
miniszter az 1917—18. évre 1,100 000 K-t irányoz elő
és ehhez a tételhez a következő megjegyzéseket fűzi.
„A jelenleg dúló világháború megbénította ugyan a
külkereskedelmünket, azonban a jövőre való tekintettel
fenn kell tartanom mindazon évek hosszú sora alatt
felépített és begyakorolt szervezetet, mely kivitelünk
külföldi térfoglalásának szolgálatában áll. Ehhez ké-
pest a kereskedelmi muzeumi levelezőket és a külföld-
dön állami támogatással letelepített cégeket a háború
tartama alatt is támogatnom kell, hogy a háború le-
zajlása után fokozott erővel láthassanak hozzá a régi
összeköttetések újbóli fejlesztéséhez és a kiviteli alkalmak
megnyitásához. A háború tartama alatt azonban
új feladatok is nyílnak a kivitel fejlesztése számára,
nevezetesen gazdasági térhódításukat az orosz len-
gyel, szerb, monténegrói, albán és román területeken
kell előmunkálnunk, e helyeknek szakértők által való
tanulmányoztatása, továbbá muzeumi levelezők kiküldése
és — a lehetőséghez képest — hazai cégek kitelepi-
tése által. Végül előmozdítani kívánom érdekességünk-
nek azt a törekvését is, mely Törökország és Bulgária
politikai barátságát ezen országokkal való szorosabb
kereskedelmi összeköttetések létesítésére kívánja fel-
használni.”

✂ HAZAI HIREK. ✂

Előfizetési felhívás.

*Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kik-
nek előfizetésük e hó végével lejárt, hogy
azt meghosszabbítani sziveskedjenek.*

Lapunk előfizetési árát a nagy papírválság és a
nyomdaiparnak súlyos helyzete következtében mi is
emelni vagyunk kénytelenek. Nem ugyan oly arány-
ban, mint aminő arányban a papir- és nyomdaárak
emelkedtek, mert tekintettel kell lennünk előfizetőnk
egy részének teljesítő képességére is.

Előfizetési árak 1918. január 1 től:

egy évre — — — 24 K

fél „ — — — 12 „

Kitüntetés. Ő császári és apostoli királyi Felsege
folyó évi augusztus hó 31-én Reichenauban kelt
egfelsőbb elhatározásával a hadiforgalom terén tel-

jesített kitünő szolgálataiknak elismerésül a m. kir.
államvasutak gépgyára következő alkalmazottainak:
Gottlieb Ferenc felügyelőnek a hadiékítményt a *Ferenc József* rendlovag keresztyéhez, *eltsam János*,
Stark Hugó és *Woldherz Mór* felügyelőknak a *Ferenc József* rend hadiékítményes lovakkeresztjét, *Reininger*
Hermann mérnöknek az aranyéremkeresztet a vitéz-
ségi érem szalagján, végül *Jesinecz János*, *Kun Imre*,
Csukovits János, *Kutt József* és *Lukács Béla* szere-
lőknek az ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem sza-
lagján legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Burghardt*
József kir. kohómérnököt jelen minőségben a selmec-
bányai m. kir. kohóhivataltól a körnöcbányai m. kir.
pénzverőhivatalhoz helyezte át.

Esztergom Szászvári Kőszénbánya r.-t. újonnan
kibocsátott részvényeire biztosított elővételi jog gya-
korlásának határideje folyó hó 28 án lejárt és az elővé-
teli jogot a részvényesek teljes mértékben gyakorolták.

A Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyesületének
igazgatósága november 22-én *Székaos Anna* udv. taná-
csos elnökleve alatt igazgatósági ülésében elhatározta,
hogy a hetedik hadikölcsönből 1 millió koronát jegyezz,
amivel ezen intézetnek az összes hadikölcsönökből
való jegyzések meghaladják a 6 és fél milliót.

Alaptőkeemelések. A *Csáky László gróf prak-
falvi Vas- és Acélárugyár r. t.* november 29-én tartott
rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy alaptőkéjét
14 500 darab 200 korona névértékű részvény kibo-
csátásával 4.5 millióról 8 millióra emeli fel. Két régi
részvényre egy új 275 koronás árfolyamon kibocsáj-
tott részvényt adnak a részvényeseknek, a fennma-
radó darabokat ugyanazon az árfolyamon egy szindi-
kátusnak adják át. Az új részvényeket a jövő év
üzleteredményében részesítik, addig a befizetések
után 5 százalék kamatot térítenek meg.

A Magyar-Belga Fémipargyár r.-t. november
26 án tartotta *Ludwigh Gyula* v. b. t. t. elnökleve
mellett rendkívüli közgyűlését, amely elhatározta, hogy
a vállalat kétmillió koronát kitévő alaptőkéjét 10.000
darab új 200 koronás névértékű részvény kibocsáj-
tásával négy millió koronára emeli fel. Az új részvé-
nyek a vállalat üzleteredményében 1918 január 1 től
kezdődőleg részesednek. Megegyezés alapján az **Első
Magyar Iparbank** veszi át a 10.000 darab új rész-
vényt fix árfolyamon.

Láng L. gépgyár r. t. december 12-ére rend-
kívüli közgyűlést hívott össze alaptőkéjének 15.000
darab 250 korona névértékű új részvény kibocsajtása
utján 10.000 000 koronára való felemelése tárgyában.

A Harmatta János villamosgyár r. t. (Szepes-
váralja), mely a Magyar leszámító és pénzváltóbank
érdekkörébe tartozik, közelebb tartandó közgyűlésén
felemeli a jelenlegi 200.000 K alaptőkéjét.

Nagyvárad Vasöntőde és gépgyár r.-t. november
29 én tartott közgyűlésén az igazgatóság javaslatára
alaptőkéjét 480.000 K-ról 600.000 K-ra emelte fel.

Fadacsanyi Bazaltbánya r. t. december 15 ére
rendkívüli közgyűlést hívott alaptőkéjének 2,400.000
koronára való felemelése iránt.

Kiragadott tételek. A háboru alatti első költségvetést kiadta a pénzügyminiszterium. Nagyon sokszor vissza fogunk térni rá, ezuttal csak néhány tételt akarunk kiragadni, amelyekben a pénzügyminiszterium vállalkozásai számokban vannak leszögezve. Ezek a következők:

A *sójóvédék* rendes kezelésében a kiadások 7.23 millió K-val változatlanul maradnak, míg a bevétel 38.18 millióról 41.18 millióra emelkedik.

Az *ásványolaj és földgáz bányászata*nál, mely érc- és szénbányászati kutatásokkal is végez, a kiadások 0.90 millióról 1.25 millióra, a bevételek 0.03 millióról 2.27 millió K-ra emelkednek, az átmeneti kiadások tétele 0.27 millióról 2.46 millióra emelkedik, amiből földgázkutatásokra 0.48, ásványolajkutatásokra 1.54 és egyéb bányászati kutatásokra 0.17 millió K esik; a beruházások tétele 1914—15-höz képest 0.59 millióról 0.79 millióra emelkedik.

A *fém- és opálbányászat* rendes kezelésében a kiadások 8.07, a bevételek 5.09 és a deficit 2.97 millióval, az átmenetiek 0.30 és a beruházások 0.81 millióval változatlanul maradnak, sőt az utóbbiak 32 750 K-val csökkennek.

Az utóbbi tételben a *átírók folytatása, elővájások, gépberendezések, mélyszinti művelések, elektromos telepek szerepének, de egy tétel sem megy túl 100.000 koronán.*

A *fémkohászat*nál a rendes kezelésében a kiadások 8.14 és a bevételek 8.14 millióval majdnem változatlanul és egyensúlyban maradnak, sőt a beruházások tétele, amely 1914—15-ben is csak 23.000 K-át tett, ezuttal elmarad, mert új beruházást 1917—18-ra a pénzügyminiszter egyáltalán nem tervez.

A *pénzváltás és fémbevitel* fejezetében 1914-höz képest a kiadások 13.1 millióról 8.59 és a bevételek 12.77 millióról 8.20 millióra csökkennek. Az 1917—18. évben 20 koronás arányokat 4.74 millió, 10 koronás arányokat 2.00 millió, 10 filléres érmekeket 5.8 és 2 filléreseket 1.6 millió K értékben vernek ki.

A *fémberendezések rovatában* 5.63 millió K felesleg marad, mely a valutarendezés előjaira tartatik fenn.

A *nemes fémtermelés* a bányák megapadt munkással számával nem folytathatják, mert első sorban a réz- és ólomtermelést kell szorgalmazni.

Az *állami vasgyárak* rendes kezelésében 1914—15. évhez képest a kiadások 79.22 millióról 101.52 millióra, a bevételek 87.95 millióról 113.13 millióra, a tiszta bevétel 8.33 millióról 10.61 millióra emelkednek.

Kutatásokra és feltárásokra 885.000 K van felvéve (288.000 K többlet) a kincstári vasközelőfordulások feltárássá-
nak a gyorsítására.

A *beruházásoknál* fel van véve a diésgyári nagyolvasztó telep építésére 1.5 millió, a 8.75 milliónyi szükséglet utolsó részlete.

A *vaskőbányászat fejlesztésére* 1.44 millió, az 5.00 millió szükséglet utolsó részlete.

Acélművek és hengerművek termelőképességének fokozására 2.05 millió, az 5.41 millió szükséglet utolsó részlete.

Fennálló olvasztótelepek mechanikai berendezésére 0.68 millió, a 2.98 milliónyi szükséglet utolsó részlete.

A *vasgyárakhoz* tartozó *köszénbányászat* fejlesztésére 0.77 millió, a 3.62 millió szükséglet utolsó részlete.

A *fennálló vízerőművek szaporítására* 0.36 millió, a 240 millió szükséglet utolsó részlete.

A *köszénbányászat*nál a rendes kiadások 4.99, az átmenetiek 0.65 és a b. beruházások 0.12 millióval változatlanok, míg a bevételek 0.39 millióval, 4.60 millióra emelkednek.

A *sótermelés* rendes kezelésében a kiadások és a bevételek 3.21 millióval csekély emelkedéssel egyensúlyban maradnak, a beruházások tétele 0.53 millióról 0.16 millió K-ra csökken.

A gyáripár az új adójavaslatokról. A Gyáripárosok Országos Szövetségének ügyvezető igazgatósága november 28-án ülést tartott, amelyen az új adójavaslatokkal foglalkozott. Az ülésen képviselve voltak az összes gyáripari szakszervezetek is. A javaslatokat *Hegedűs Lőránt* elnök ismertette. Kijelentette, hogy a gyáripár nem zárkózik el újabb terhek viselése alól, de két fontos követelményt állít fel. Az egyik az, hogy az adómegterhelés tekintetében ne jusson más termelési ágakkal szemben hátrányos helyzetbe, a másik pedig, hogy az ipar fejlődését megakadályozza. Szerinte ennek a két követelménynek a javaslat több rendelkezése nem felel meg. Utána *Wolf Sándor* szólalt fel, aki az adójavaslatokban a leghatározottabb iparellenes tendenciát látja és ezt annak tudja be, hogy az ipar politikailag nem szervezkedett. Ezt a nézetet osztja ifj. *Chorin Ferenc* dr. is, aki bejelentette, hogy a szövetség egyik legközelebbi ülésén előterjesztést kíván tenni az ipar politikai szervezkedésére. Ezután *Fenyő Miksa* dr. ügyvezető igazgató foglalkozott a javaslatokkal, majd *Kornfeld Mór*ic báró felszólalása után az igazgatóság megbizta az elnökséget, hogy a gyáripár aggodalmait s kívánságait terjeszse a miniszterelnök elé.

A *Magyarhoni Földtani Társulat* december 5-én a kir. magy. Természettudományi Társulat ülésében szakülést tartott, amelyen előadást tartottak: 1. *Billegger Róbert* dr.: A lápok alatt történt mállásról. 2. *Fereny István* dr.: Az Inovecz déli felének geológiai viszony. 3. *Lóczy Lajos* dr. Egybehasonlító megfigyelések az Északnyugati Kárpátok és az Erdélyi Érbegység illeszkedésének szerkezetéről.

Közgyűlések. *Manaremetei Köszénbánya és Mersz ózetőtelep r.-t.* december 6-án tartotta meg évi rendes közgyűlését. — *Kőbányai Agyag- és téglaiipar r.-t.* december 15-én tartja meg III. rendes közgyűlését. — *Kő- és kavicsbánya r.-t.* december 9-én, ma tartja meg

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: — 60-11, 60-12, 60-13, 60-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösréz huzalok, okonitvezetékek, ♦♦♦♦♦♦♦♦ szerelvények stb. ♦♦♦♦♦♦♦♦

évi rendes közgyűlését. — *Osztrák-Magyar Légszészársulat* (Trieszt) december 21-én tartja meg 61-ik rendes közgyűlését. — *Vraesi Vasipar r. t.* (Wign) december 21-én tartja meg 22-ik rendes közgyűlését. — *Sarospataki Zsolnay-féle Agyagipar r. t.* december 16-án tartja meg VII. rendes közgyűlését.

Réz- és ólombányák Lengyelországban. A kielcei réz- és ólombányák újabb kutatások eredménye szerint sokkal gazdagabbak, mint azelőtt hitték. Az oroszok ezeket a bányákat az Ural hegységben felfedezett gazdag réztelepek kedvéért teljesen elhanyagolták és amikor a háború kitört, már évek óta nem voltak üzemben. Az osztrák-magyar okkupáció hatóság felismerve a bányák nagy jelentőségét, mindent elkövetett, hogy azokat üzembe helyezhesse, ami tekintve, hogy már esztendőik óta nem voltak üzemben, rengeteg költséggel és munkával járt. Eredmény csak most kezd mutatkozni és remélhető, hogy ezek a bányák rövidesen nagy szerepet fognak játszani a gazdasági életben.

A román petróleumtermelés. A román petróleumtermelés nem remélt mértékben erősödik. Magánjelentések szerint szeptember havában a napi termelés már kétszázötven ciszternát tett ki. A legnagyobb tevékenységet a Steana Romana és a Deutsche Erdöl-Aktiengesellschaft fejtik ki. Predealon, Verestoronyon és Orsován naponta 2-2 hatvantengelyes petróleumvonat lépi át határunkat. A román termelésből havonta 600 ciszterna petróleumot három magyar finomítónak, a brassói, orsovai és marosvásárhelyinek utalnak át feldolgozásra. A 600 vagon román petróleum megjelenése a magyar piacon némi megkönnyebbülést idézett elő. A magyar finomítók mind üzemben vannak. Romániában a magyar-osztrák-német gazdasági intézség legutóbb szigorú rendeletet adott ki, amelyben megtiltja a petróleumkoncessziók adásvételét vagy elzálogosítását. A rendelet ellen vétőket két évig terjedhető szabadságvesztéssel és 100.000 lelig terjedő pénzbírsággal sújthat. Ilyen háborús intézkedés például, hogy a Sphinx nevű angol petróleumvállalatot kényszerigazgatás alá helyezték.

Pályázati hirdetés. A magyar királyi államvasutak Budapest-központi üzletvezetősége a fűtőházaiban az 1918. évi január hó 1-től ugyanazon évi december hó 31-ig terjedő egy évi időszak alatt összegyűjtendő mintegy 126000 métermázsza szénpernye eladása érdekében ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdet. A pályázni kívánók kéretnek, hogy kiállított ivenként 1 koronás magyar okmánybéllyel ellátott sértellen borítékba tett és lepecsételt ajánlataikat a magyar királyi államvasutak Budapest-központi üzletvezetőségének általános I. osztályához (Budapest, VIII. ker. Kerepesi-ut 3 sz. I. em. 38. sz. ajtó) következő felirattal „Ajánlat szénpernye megvételre 77867/1917. számhoz” 1917. évi december hó 21-ik napjának déli 12 óráig benyújtani sziveskedjenek. Ajánlatok kizárólag ezen célra rendelt és a Budapest-központi üzletvezetőség általános I. osztályában ingyen kapható ajánlati nyomtatvány és annak rovatainak pontos kitöltése mellett állítandó ki és ajánlati árak korona értékben számokkal és betűkkel olvashatóan kiteendők. Bánatpénzképen a megvenni szándékoló anyagért felajánlott egységárak szerint kiszámított értékösszeg 5%-a az ajánlat benyújtására kifizűtött határnap előtt egy nappal, tehát 1917. évi december hó 20-án déli 12 óráig készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas érték papirokban gyűjtőpénztárunknál leteendő.

Díjtalan állásközvetítés. A Magánalkalmazottak Szövetsége díjtalanul közvetíti minden szakmabeli tisztviselőt, tisztviselőnt, férfit és nőt üzleti alkalmazottat, valamint hadseregtől elbocsájtott rokkant alkalmazottakat. — Megkereséseket a szövetség állásközvetítő hivatalához (VII., Erzsébet-körut 41., telefon 9-44.) lehet intézni.

Az angol szénbányák államosítása. Londoni jelentés szerint az alsóház elfogadta a szénbányák államosítására vonatkozó törvényt.

DEUTSCHER BERICHT. INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Graf Ladislaus Csáky Eisen- und Stahlwerk zu Prackfalva A. G. In der jüngst stattgefundenen Generalversammlung dieser Gesellschaft wurde beschlossen, des Aktienkapitals von 4 1/2 Millionen auf 8 Millionen Kronen, zum Zwecke des weiteren Ausbaues des Budapester Stahlwerkes Beschluss gefasst werden.

Rumänische Erdölförderung. Hat schon der rasche Wiederaufbau der rumänischen Erdölgruben die Engländer irritiert, so wird für sie die Lage dadurch noch ungemütlicher, als die englischen Gesellschaften als die ersten von England, die Schadengutmachung verlangen — als die Urheberin des Schadens. Diese Entschädigungsansprüche werden insgesamt ungeheure Beträge ergeben. — Die Idee der Petroleumleitung von Rumänien nach Deutschland spuckt noch immer in der deutschen Presse. Die technischen Schwierigkeiten sind aber solche enorme, dass an eine Ausführung — selbst wenn die österreichisch-ungarische Regierung die Bewilligung erteilen möchte, was ja mit Rücksicht auf die eigene Industrie sehr fraglich ist — des Projektes zur Zeit nicht gedacht werden kann.

Rheinische Stahlwerke — Steinkohlenbergwerk Friedrich-Heinrich. Auf der Tagesordnung der ordentlichen Generalversammlung der Rheinischen Stahlwerke steht neben den Regularien ein Antrag auf Übernahme des Vermögens der sich auflösenden Steinkohlenbergwerke Friedrich-Heinrich A. G. unter Anschluss der Liquidation derart, dass gegen jede Aktie dieser Gesellschaft im Nennwerte von 1000 M eine junge Rheinestahlaktie im gleichen Nennwert mit Gewinnanteilschein vom 1. Juli 1917 ab gewährt wird. Das Aktienkapital der Friedrich-Heinrich A. G. beträgt 23 Mill. M. Eine Kapitalerhöhung in diesem Umfange ist aber nicht erforderlich da, wie seinerzeit schon gemeldet, die Rheinischen Stahlwerke einen Betrag von 20.443.000 M dieser Aktien von dem Liquidator der französischen Beteiligung an der genannten Gesellschaft erworben und infolgedessen jetzt in ihrem Besitz haben. Die Ausgabe junger Aktien kommt also nur für den Erwerb der 1.557.000 M in deutschen Händen befindlichen Friedrich-Heinrich-Aktien in Betracht. Den Besitzern dieser Aktien war seinerzeit wahlweise Barzahlung zum Kurse von 133 pCt. oder Umtausch in junge Rheinestahl-Aktien im Verhältnis von 1 zu 1 angeboten worden. Das Umtauschangebot sollte indes nur bis zum 1. Oktober dieses Jahres für die Rheinischen Stahlwerke verbindlich sein. Nach der oben wiedergegebenen Fassung der Tagesordnung hat es indes den Anschein, als ob den Besitzern der Friedrich-Heinrich-Aktien die Möglichkeit des Umtausches noch einmal gewährt werden soll.

Internationale Erdölförderung. Die japanische Erdöl-Gewinnung hat sich von 1892—1916 auf das 340fache vergrößert, die meisten der dortigen Petroleumgesellschaften zahlen jährlich im Durchschnitt 18—19% Dividende. Trotzdem muss immer noch Petroleum eingeführt werden. — Nachdem eine frühere Gesetzentwurf zwecks Verpachtung der grossen Oelterrains in Diambi an die Königliche Petroleum-Gesellschaft von der Zweiten Kammer abgelehnt worden war, plant die niederländische Regierung jetzt die Einreichung einer neuen Konzessionsvorlage. — Der arguinische Regierungsrath unterbreitet dem Grossen Rat für die Session vom 22. Oktober den Entwurf samt Botschaft für eine Konzession an Dr. Hartmann, Aarau, A. G. Eisen- und Stahlwerke, Schaffhausen, und A. G. Gebr. Sulzer, Winterthur, zur Erforschung und Ausbeutung von Erdöl in den Bezirken Aarau und Zofingen, südlich der Aare. Die Gesellschaft hat bis zum 31. September 1920 zu erklären, ob sie das eventuell vorgefundene Erdöl ausbeuten wolle.